

Landelijke Ziop-bijeenkomst

Zaterdag 11 mei vond in Nijmegen een zeer druk bezochte landelijke Ziop-bijeenkomst (Zenleraren in opleiding) plaats. Na het reciteren van de hart-sutra en zazen gaf Floor Rikken een boeiende en voor velen verrassende inleiding met als titel 'De vrouwelijke lijn in het boeddhisme', over de rol van vrouwen en leken in de ontwikkeling van het boeddhisme. Rients Ritskes gaf vervolgens een inleiding over hoe om te gaan met het lot en de grenzen van de menselijke zelfbeschikking; 'Het scheppen van je lot van binnenuit'. Als laatste verzorgde Misha Beliën een korte inleiding over 'Zen en Zang' met

als feestelijke afsluiting het gezamenlijk zingen van zijn nieuwe lied 'Geluk', waarvan [hier de video](#) te zien is.

Levenskunst à la carte

Zen.nl Nederland. Vanaf de jaren 80/90 neemt de levenskunst een belangrijke plaats in binnen de filosofie. In reactie op de moderne 'posttraditionele' samenleving wordt er teruggegrepen op het werk van de Oude Grieken. In een tijd waarin de 'grote verhalen' en sociale verbanden steeds meer aan betekenis verliezen en mensen meer teruggeworpen raken op het eigen individu, wijzen filosofen als Foucault en Nussbaum naar methodes en principes uit de Griekse filosofie. Aan de hand daarvan kunnen mensen hun eigen leven vormgeven in plaats van overgeleverd te zijn aan het door de markt opgedrongen consumentisme, aldus deze filosofen.

In het boek [Levenskunst à la carte](#) presenteert Joep Wijsbek in kort bestek een aantal verschillende benaderingen van levenskunst. Het vertrekpunt van het boek is de filosofie, maar hij behandelt ook benaderingen uit de psychologie en uit levensbeschouwelijke hoek.

Zeventien verschillende invalshoeken met allen een eigen antwoord op de vraag hoe in deze tijd op een zinvolle manier vorm gegeven kan worden aan het eigen leven.

Eén van de zeventien hoofdstukken is gewijd aan 'Levenskunst en zen', geschreven door Rients Ritskes. Volgens hem is deze titel in feite een pleonasme omdat zen, maar ook boeddhisme in het algemeen, van begin af aan een recept voor een goed leven beoogt te geven: "Boeddhisme is levenskunst, geïnspireerd op de ideeën van de Boeddha."

Het belang van het stellen van doelen in het werken aan een goed en gelukkig leven is daarbij volgens Rients kenmerkend voor zen. Het stellen van doelen geeft richting aan het leven en zorgt daarmee voor een meer bevredigend levensgevoel. Een illustratie van het belang van doelen bij de beoefening van zen vinden we bijvoorbeeld in de biografie van Shunryu Suzuki: "**Mijn meester Kishizawa-roshi zei altijd dat we een gelofte of doel moeten hebben om te volbrengen ... Zonder een doel of de voornemens kunnen we geen goede boeddhisten zijn, kunnen we onze weg niet verwerklijken.**" (*Kromme Komkommer*, 2002).

Het boek [Levenskunst à la carte](#) biedt een geslaagd overzicht voor mensen die graag meer willen weten over wat levenskunst is en wat er zoal beschikbaar is aan verschillende benaderingen. Voor mensen die niet bekend zijn met het thema levenskunst is dit boek al met al een heel geschikt uitgangspunt om zich te verdiepen in de kunst van het leven.

Dit boek is o.a. verkrijgbaar in de [Zen.nl-winkel](#).

Zen, geloof en dood

Ramon Michielse. Afgelopen augustus stierf mijn zwager Lambro. Half juni kreeg hij problemen met zijn slokdarm, enkele weken later werd alvleesklierkanker geconstateerd en bleek het terminaal. De laatste keer dat ik hem zag was in het ziekenhuis en verontschuldigde hij zich er keer op keer voor dat hij niet zo'n goede dag had. Hij moest het kort houden en excuseerde zich dat hij ons maar weinig aandacht kon geven omdat hij veel pijn had. Ik zei: "het is zoals het is" en vertelde dat we voor hém kwamen.

Lambro was actief in de Zevende-dags Adventistenkerk en had veel steun aan zijn geloof. "Mijn lot ligt geheel in handen van God", zei hij en gedurende die hele zomer heb ik hem niet een keer boos gezien. Hij was altijd hoffelijk en respectvol, ook toen hij het moeilijk had vanwege de pijn. De manier waarop hij is heengegaan roept bewondering op. Zijn geloof gaf hem steun en rust. Natuurlijk heb ik met Lambro ook gesproken over de overeenkomsten en verschillen tussen zijn geloof en zen, en ik herinner me dat hij vroeg: "Ik geloof in de schepping, wat zegt zen daarover?" Ik dacht even na en antwoordde: "Zen zegt daar niets over. De schepping is er, kijk maar om je heen." We konden er allebei op onze eigen manier naar kijken en elkaar daarin respecteren, dat was voelbaar.

Met dit respectvolle contact in gedachten, nam ik met een meer open mind deel aan enkele rituelen rondom de begrafenis, waaronder het zingen van psalmen tijdens een sabbatafsluiting. Dit was voor mij de eerste keer dat ik psalmen zong, maar het voelde goed om hieraan deel te nemen.

Ik was een van de acht dragers die Lambro gekozen had voor zijn uitvaart. Aan het einde van de indrukwekkende dienst stelde ik me op om de kist op mijn schouder de kerk uit te dragen, zonder verwachtingen of zenuwen. Waardig en geconcentreerd bewogen we ons door de kerk met meer dan 750 aanwezigen, en ik voelde een enorme emotie uit de haag mensen waar we langsliepen. Terwijl ik elke uitademing telde werd ik me bewust van de enorme symboliek en impact van de handeling en ik voelde mijn ogen vochtig worden; 1..., 2..., 3..., 4....

In memoriam:
Lambros C. Triantos
1968 - 2012